

Александр Кудь

МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

В ЕПОХУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ

Александр Кудь

Засновник і генеральний директор компанії «Сімкорд», що займається розробленням та виробництвом високонавантажених програмних рішень на базі технології розподіленого реєстру.

Веде наукову діяльність із вивчення проблематики децентралізованого управління у суспільстві, зокрема проводить дослідження децентралізованої інформаційної платформи, що з огляду на своє технологічне рішення та перспективи впровадження створює основу для модернізації всієї системи публічного управління.

Розробник концепції Системи Bitbon і комплексної класифікації віртуальних активів.

Організатор та учасник міжнародних наукових конференцій, юридичних форумів і круглих столів, присвячених розвитку глобальної платформної економіки, розробкам на базі цифрових технологій, актуальним питанням у сфері ІТ-права, тенденціям інтеграції цифрових активів у міжнародне правове поле.

Децентралізовані інформаційні платформи привносять у суспільство 21-го століття спосіб забезпечення, мабуть, найбільш дефіцитного активу — довіри між людьми, організовуючи та надійно підтримуючи її у своїх екосистемах.

Виявлена сукупність властивостей децентралізованої інформаційної платформи вказує на те, що така платформа також може бути ключовим інструментом в оновленні відносин між громадянами та державою, змушуючи політиків і громадянське суспільство повернутися до початкового сенсу інституту громадянства, що закладено в ідеологію абсолютної більшості конституцій сучасних країн.

МОНОГРАФІЮ ВИДАНО ДО ДРУГОЇ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «ВІРТУАЛЬНІ АКТИВИ ТА ПЛАТФОРМНІ РІШЕННЯ», ЩО ПРОХОДИТЬ ЗА ПІДТРИМКИ МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ.

www.pravo-izdat.com.ua

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ЦЕНТР
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИХ РІШЕНЬ
У СФЕРІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ
РОЗПОДІЛЕНОГО РЕЄСТРУ

www.blockchainukraine.org

ЗМІСТ

ВСТУП	5
--------------------	----------

РОЗДІЛ 1

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

1.1. Сутність модернізації системи публічного управління в епоху цифрових трансформацій	16
1.2. Зміна ролі держави в публічному врядуванні й економіці 21-го століття: роздуми на основі перегляду традиційних державних програм.....	34
1.3. Об'єктивні тенденції та цифрові чинники впливу на систему публічного управління.....	49

РОЗДІЛ 2

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕРНІЗАЦІЇ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІД ВПЛИВОМ ДЕЦЕНТРАЛІЗОВАНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПЛАТФОРМ НА БАЗІ ТЕХНОЛОГІЙ БЛОКЧЕЙН

2.1. Децентралізовані інформаційні платформи як новий інструмент модернізації публічного управління	72
2.2. Оцінка цифрової модернізації та платформного урядування у Великій Британії, Естонії, Індії та в Україні ..	107
2.3. Сучасні ризики забезпечення демократії у процесі модернізації системи публічного управління	153

РОЗДІЛ 3
ОБҐРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗМУ МОДЕРНІЗАЦІЇ
СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

3.1. Існуюча організаційна модель формування суспільної цінності на основі платформних рішень у публічному секторі.....	189
3.2. Проблеми та нові рішення у правовому регулюванні децентралізованих інформаційних платформ в Україні	218
3.3. Авторський підхід до формування механізму модернізації системи публічного управління на основі децентралізованих інформаційних платформ.....	246

РОЗДІЛ 4
НАПРЯМИ ЗАСТОСУВАННЯ МЕХАНІЗМУ МОДЕРНІЗАЦІЇ
СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ
КОНКРЕТНИХ ЦИФРОВИХ РІШЕНЬ

4.1. Нестандартні цифрові рішення для мобілізації потенціалу середнього класу в Україні	293
4.2. Система Vitbon як комплексне децентралізоване рішення для інтеграції з державними механізмами надання публічних послуг	300

ВИСНОВКИ.....	339
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	350
ДОДАТКИ	392

ВСТУП

Упродовж останнього десятиліття платформне управління стало одним із визначальних технологічних трендів у світі. Являючи собою hi-tes, цифрові рішення та платформи пропонують людині такі потрібні блага, як простота сервісів, їх широка географічна доступність через Інтернет, відносна дешевизна через усунення зайвих посередників тощо. Великі технологічні корпорації, що пропонують глобальні платформні рішення, вже набули надзвичайної економічної сили й технічної досконалості та вже можуть впливати на політику країн, а уряди, навпаки, розцінюють платформи і як засіб організації внутрішньої політики та надання сотень публічних сервісів, і як загрозу державній (урядовій) монополії на владу, якщо, звичайно, платформи не є державними та є великими.

Уряди чутко відчують платформний тренд і активно працюють над державною цифровою інфраструктурою для забезпечення своїх громадян простим і зручним доступом до сервісів. Чимало урядів вирішили кардинально змінити архітектуру своїх бізнес-процесів і відкривають численні державні реєстри, які раніше були закриті для легкого доступу. Мабуть, цифрові платформи стали ідеальним засобом такої ієрархічної взаємодії між державою та громадянами. Темпи й охоплення запровадження платформ у публічне управління можуть створити ілюзію, що загальна концепція та механізм платформного управління вже склалися, а майбутнє концепції «уряд як платформа» забезпечене принаймні на найближчі 5–10 років.

Однак водночас багато країн (Німеччина, Австралія, Індія, Кенія, Сінгапур та ін.) однозначно вирішили йти шляхом широкого запровадження блокчейн-технологій у публічному секторі, і це вже дещо конфліктує з вибором на користь централізованих інформаційних платформ, які не засновані на блокчейні. Сьогодні ніхто не знає точні межі застосування блокчейну, але усім подобаються його корисні властивості: більше простоти, довіри, прозорості... Тоді виникає питання: що буде, якщо ієрархію взаємодії «держава — людина», яка запроваджена у звичних державних інформаційних платформах на кшталт української «Дія», децентралізувати за допомогою технології блокчейн? Зрозуміло, що те, чого не зробить уряд, зробить приватний сектор: розробить і запровадить цікаву технологію, запропонує сервіси простіші, дешевші, швидші, а це вже нова альтернатива для негнучких державних структур: теорія творчого руйнування Йозефа Шумпетера знову діє. У сукупності це вказує на нагальну потребу до оновлення цілої системи публічного управління: треба уточнити функції, способи та технології надання послуг і взаємодії користувачів усередині платформ, нові інструменти й методи впливу, публічно-управлінські акценти тощо. Тобто треба підготувати державу до того, як регулювати, співпрацювати та користуватися децентралізованими інформаційними платформами, щоб використати той історичний шанс зробити значний крок у розвитку, який технологія блокчейн відкриває для країн.

Останніми роками наукові напрями забезпечення сервісної держави засобами електронного врядування та цифрової економіки набували популярності серед сучасних науковців у багатьох країнах. Особливої уваги заслуговують ті нечисленні роботи, в яких ставиться питання пошуку нової суспільної цінності за допомогою платформ і нових суспільних інститутів на пострадянському просторі. Також останнім часом сотні публікацій у різних сферах наук було присвячено тематиці цифрових платформ, але для цілей цієї монографії особливий сенс мають найбільш цитовані та методологічні роботи у сфері публічно-управлінських і політичних наук. Варто зазначити, що у провідних аналітичних центрах (Римський клуб, Центр Стіглера, Всесвітній економічний форум, Accenture, Центр ім. О. Разумкова та ін.) і міжурядових організаціях (ЮНКТАД, Економічна і соціальна рада ООН, Організація економічного співробітництва та розвитку, Світовий банк) напрям вивчення цифрових платформ дедалі частіше знаходиться у фокусі уваги, зокрема, досліджується, як централізовані інформаційні платформи і пов'язані з ними цифрові технології впливають на макроекономіку та фінансову сферу. Але досі бракує наукових і аналітичних публікацій, які б містили чіткий середньо- чи довгостроковий прогноз, як зміниться публічна політика та сама система публічного управління завдяки платформам, і особливо — децентралізованим інформаційним платформам.

У пропонованій монографії *вперше здійснено спробу*

комплексно обґрунтувати та розробити оригінальні й реалістичні практичні рекомендації із формування та впровадження механізму модернізації системи публічного управління на основі децентралізованих інформаційних платформ (ДПІ) — такого механізму, який був би достатньо універсальним для сучасних демократичних країн.

Гіпотеза дослідження базується на припущенні, що використання інформаційної технології блокчейн і децентралізованих інформаційних платформ на її основі містить значний невикористаний потенціал для системи публічного управління майже в будь-якій країні світу, а за умови належно налаштованої системи публічного управління (а саме — адаптовані механізми модернізації та активна участь недержавних учасників) це суттєво укріплює рівень довіри у суспільстві та до влади і здатне вирішувати складні соціально-економічні проблеми сьогодення. Формування модернізованої системи публічного управління на основі цифрових технологій і відповідних механізмів провадження у найближчі десять років стане одним із безсумнівних напрямів розвитку країни та створить основу для використання країнами історичного шансу скористатися проривними цифровими технологіями і модернізувати свої суспільства.

Метою цього монографічного дослідження є здійснення першої комплексної спроби обґрунтувати механізм модернізації системи публічного управління на основі децентралізованих інформаційних платформ

і розроблення відповідних практичних рекомендацій із їх запровадження.

Загальну *методологічну основу* цього дослідження становлять діалектичний метод пізнання, методи аналізу та синтезу, метод наукової абстракції, міждисциплінарний підхід до переосмислення ролі держави в економіці 21-го століття та ролі традиційних соціальних інститутів у ході модернізації, а також така концептуальна основа, як методологічні концепції «менеджменту публічних цінностей» і «доброго врядування» та економічна теорія держави. У роботі були використані й інші широко відомі наукові методи, а саме: порівняльний метод, інтеграційний і маркетинговий підходи, методи індукції та дедукції, структурний підхід та ін.

Інформаційними джерелами стали офіційна нормативна база України та низки інших країн (Велика Британія, Естонія, Індія), в яких уже запроваджені успішні кейси платформного управління; доповіді міжнародних організацій (Європейська комісія, Римський клуб, Міжнародний валютний фонд, Світовий банк, UNIDO, FATF); академічні праці провідних вітчизняних і закордонних вчених; публічні контракти наявних децентралізованих інформаційних платформ, зокрема Системи Bitbon, а також багаторічні особисті практичні напрацювання автора у сфері розроблення та розгортання глобальної децентралізованої інформаційної платформи «Система Bitbon» та унікальної екосистеми сервісів для неї.